

НИКОЛАЙ ТЕЛЛАЛОВ

ИЗБОРЪТ

Част 2 от „Астроконкиста“

chitanka.info

1.1

— Господин главен инструктор, курсант Камен Иванов...

— Седнете, курсант, това е просто индивидуално събеседване, не е изненадващо препитване за оценка... Удобно ли се настанихте?

— Напълно, инструктор.

— Днес ще говорим за азбучни истини... тоест вие ще ми ги преповторите. Спокойно, няма уловка. Възприемете го като... увод към основната тема на срещата ни. И така... Отговаряйте бързо и без да се замисляте! Основни възли на конкистадор?

— Енергоблок — каскаден термоядрен реактор за инициране на ПП-уредбата; двигател — магнитни насочвачи на постъпващата по ПП-канала плазма; аблационни позитронни генератори с импулс пет хиляди секунди за корекции на траекторията; вътрешна защита — кърмови противорадиационен екран между мегамодулите и енергоблока с ПП-агрегата и двигателя, също така — курсови радиационен щит; външна защита — пасивна: отклоняващи електромагнитни полета, активна: дезинтегратори с далечен обсег, за превръщане на струпвания вещество пред звездолета в електрически заредена плазма и лъчения, освен тях — силово поле, което анихилира по-дребните частици материя; команден модул; трюмове; горивни холдери — в случай на повреда на ПП-агрегата осигуряват ускорителна или спирачна тяга на конкистадора... свързочни и навигационни радиотелескопи...

Инструкторът го прекъсна с нов въпрос:

— Откъде постъпва плазмата в активната зона на магнитните сопла?

— От вътрешността на Слънцето по стабилизирани подпространствени капилари, също така наричани ПП-канал. За телепортационния пренос на материя е без значение виртуалната дължина на капилара и при непрекъснато функциониране на ПП-агрегата до края на мисията източник на плазма може да си остане Слънцето... макар че се предполага, че на разстояния по-големи от

мегапарсек ПП-каналът ще колапсира. Теоретично. При прекъсване на работата на агрегата се провежда пробиване на червейева дупка, която се самонасочва към най-близката звезда като център на силна гравитация... постъпването на плазма се възобновява. Изтичането ѝ под формата на реактивната струя дава възможност на конкистадора да достигне околосветлинна скорост...

— Защо командният модул не е конструктивно изпълнен като ротор за изкуствена гравитация?

Курсантът потисна усмивка. Детинско питане.

— Звездолетът по време на почти цялата мисия се движи с ускорение, при което инерцията създава ефект на привличане... понеже корабът е предназначен да следва схемата на полет „ускоряване до средата на пътя — обръщане на тягата и забавяне“...

— Съдържание на трюмовете?

— Предимно хибернатори с хиляди стаза-капсули — заселници за новите светове. Има и малко необходими машини и оборудване, най-вече производствени комплекси за потребителски...

— Защо не се пращат изследователски завръщащи се звездолети, а направо кораби с колонисти?

— Първо, дистанционните наблюдения от Слънчевата система позволяват да се набележат подходящи цели без пращане на изследователски сонди. Второ, никоя научна експедиция не би била ефективна, ако не провежда полеви изследвания на нов свят в продължение на по-малко двайсет години, като въпреки това получените знания пак ще са сравнително повърхностни. А две десетилетия практически представляват срок на едно селище, тоест колония. Като се вземе предвид, че без подходяща промишлена база колонията не би била в състояние да стъкми конкистадора си за завръщане, ако ПП-агрегатът се е амортизирал, то обратното пътуване става невъзможно за реализиране. Но дори при пълна функционална пригодност на двигателната уредба завръщането среща редица трудности. Най-вече — КОГА ще се завърнат. Поради темпоралната дилатация при междузвезден прелет на Земята ще е минало много повече време... Затова е по-целесъобразно и хуманно направо да се основава колония, която да е роден дом за заселниците и техните потомци, защото поне част от тях ще продължат изпълнението на научната програма, зададена им от Земята...

— Не споменахте екипажа сред възлите на конкистадора.

— Не ми дадохте възможност. Екипажът, заедно с бордовия МИ и навигационната система са мозъкът на кораба и неговата нервна система. МИ е по-бърз от кое да е човешко същество, но е програмиран така, че да взема решения само и единствено в коридора на дадените му от хората инструкции. Последната дума има екипажът, който е „волята“ на машинния мозък на кораба... Това е.

— Щяхте да добавите нещо, но се отказахте. Кажете го.

— Ами... Всъщност, МИ прекрасно се справя с всичко на звездолета — от перманентното тестване на системите и конструкцията, навигацията и маневрите, управление на процесите в реактора и ПП-канала, защитата, надзора над хибернаторите, ремонти до пета степен сложност включително... Астронавтите на борда са по-скоро като... инспектори, които не се намират през цялото време на мисията в стаза като пътниците.

— Това лошо ли е?

— Ммм... разточително.

— Именно. Тъкмо това щеше да е следващия ми въпрос — кое излиза най-скъпо в производството на един конкистадор?

— Експертите на Агенцията твърдят, и нямам основания да не им се доверя, че всеки звездолет е скъп, защото не е серийно производство. Всеки е уникален, всеки се прави малко по-различен от предишния с оглед на опита и напредъка на техниката. И все пак разходите биха могли да се намалят, ако...

2.1

Стреснато подскочи в нишата, където беше се сврял да си почине от внезапната умора, влята в тялото от нервното напрежение. При некоординираните си движения събори материали и инструменти за ръчен ремонт, които се съхраняваха в нишата, те изпаднаха навън в коридора и вдигнаха шум. Камен замръзна, превръщайки се в слух. В ръката си конвулсивно стискаше прът от титанкерамит — вече не можеше да си спомни откъде го измъкна. Примитивното, макар и произведено в резултат на високи технологии „оръжие“ му даваше нужната капка смелост и сила да се овладее.

Но от друга страна самата му решимост да използва пръта — (аха, май е елемент от аварийна стенна стълбичка...) — представляваше източник на друг вид безпокойство, предпоставка за паника, нервна криза и срив.

Майко мила, нима ще ударя с ТОВА!...

И пак, леката и извънредно яка тояга бе за предпочитане пред ултразвуковия перфоратор. Бе грабнал такъв преди около час при бягството си от командния модул на звездолета. В някакъв моментен пристъп на хладнокръвие Камен изпробва инструмента върху лека преградна стена от армирана полимерна маса... и се ужаси от успешния резултат, настръхна от собственото си мрачно ликуване при вида на акуратната дупка в стената, чийто материал бе значително по-издръжлив от жива плът!...

Не, не, само не това...

А нима прътът щеше да причини по-малки щети на живо човешко тяло? Щеше ли да е „по-естетична“ гледката? Ха!

Чакай малко, каква плът, какво тяло... — прекъсна в онзи момент обърканите си мисли Камен. Нещо го зачовърка в паметта, чак мозъкът го засърбя под черепа, а от тъмните води на подсъзнанието към областта на изказваемото тръгна да изплува някакво хрумване... не — спомен?

Инструкция. Съвет за черни дни.

Само че в този миг чу в дъното на коридора стъпки и гласа на Ерика. И тогава хукна да бяга, воден само от първата осъзната част от въпросния съвет за черни дни:

СПАСЯВАЙ СИ КОЖАТА

Камен напрегнато се послушваше, но в коридора бе тихо. Обичайните приглушени шумове на аудиоиндикатори, на флуиди в тръбопроводи, меко щракане на механични прекъсвачи във възлите на конзолата скелет — както основната на кораба, така и тези на мегаотсеците, конкретно — на мегаотсека, в който беше се озовал след лудешкото си препускане.

Не се долавяха стъпки или глас.

Камен се отпусна. Прекара опакото на свободната длан през челото си и установи, че се е изпотил. Усети също, че и другата му китка е на път да се схване от стискането на титанкерамитовата тояга.

Намираше се в хибернатор Е-12, четири нива към кърмата от командния модул. Понятията „горе“ и „долу“ тук зависеха единствено от субективното усещане за ускорение, причинено от работещия двигател. След няколко седмици — (само след няколко седмици!) — тягата щеше да се обърне и досегашните подове щяха да се превърнат в тавани. Нещо, което почти нямаше да се забележи заради обмисления вътрешен дизайн на помещенията, предвидени за достъп на екипажа в тях. Затова ориентирът бе конструкцията на кораба — на носа са дезинтеграторите и емитерите на защитните екрани, а на кърмата — антените за връзка с насочващите радиотелескопи в Слънчевата система.

Слънчева система... Слънце...

Камен повече никога няма да го види на живо с очите си. Ще нарича „слънце“ друга звезда, тази, към която лети с умопомрачителна скорост, и към която кара хиляди и хиляди колонисти, потопени в безвремието на индивидуалните хибернационни капсули.

Камен потрепери — не само защото тук климатиците държаха температура петнайсет градуса, но и защото му стана мъчно за Слънцето — в смисъл, по-остро мъчно от всякога допреди този момент, а и защото внезапно проумя отговорността за „товара“ като

добавка към теглото на собственото си тяло — все едно изпитваше претоварване. Абстрактното до голяма степен понятие „отговорност“ изведнъж придоби съвсем осезаемо съдържание. Отговорност за хиляди съдби, за хиляди човешки същества... както и няколкостотин техни домашни любимци. Цели семейства, дори родове, групи приятели и единомишленици — сред близки хора по-лесно се понася раздялата с родната планета, по-леко успяваш да се сбогуваш и с лъчите на звездата, дарила целия ти свят с живот.

Тези хора нищо не знаят какво става покрай тях. За тях в момента дори не тече никаква имагинерна секунда. Те са затворили очи в подготвителните центрове на Агенцията за Астроконкиста, когато са ги поставили в предварителните стаза-камери. Все едно премигват — състоянието няма дори илюзорния времеви обем на нормалния сън — и вече са на светлинни години от Земята, на един живот път. Защото зад тях зейват не само бездни от пространство, но и десетилетия изминало време, не случайно дистанциите между звездите се мерят в години пътуваща светлина...

Камен се озърна. Стелажи с хибер-капсули — (чудовищни зрънца брониран хайвер със свити в тях в ембрионална поза хора), — обвити с тънки половин милиметър мембрани, образуваха радиален лабиринт от коридори. Осветителните ивици минаваха направо през полимерните платнища, заместващи стени. Стрелките сочеха към централната тунел-шахта, ала до нея Камен не искаше да се приближава.

Защото не знаеше къде е Ерика.

Съвсем механично, когато усети заплахата — (тя избухна отвътре, в него, в отговор на поведението на Ерика), — той плъзна пръсти към холопанела за управление и изключи с парола системата за локализиране на членовете на екипажа в обема на конкистадора.

Сега и Ерика не знаеше къде е той.

„Как се стигна дотук?“ — проплака наум Камен, стискайки зъби да не заскимти и да не заплаче наистина. Помъчи се да си спомни как се разрази тази фатална кавга помежду им и не успя да се сети конкретните думи, запалили фитила на безумието.

Навярно винаги е така. Провокиралите белята реплики не се помнят, защото погледнати отстрани са напълно лишени от смисъл и никак, ама никак не заслужават да доведат до последвалата дивотия...

Макар че повод имаше. Имаше и причина — в най-дълбокото дъно — лошото скарване между любовници да се превърне в нещо по-гадно отколкото по принцип си е.

И да застраши безопасността на мисията.

1.2

— Ако? — проточи инструкторът едва ли не заплашително.

Внимавай, демек, какви ги плещиш, курсант.

Камен обаче се престаши и каза, отначало колебливо:

— Може да звучи глупаво, но ако се премахнат екипажите и конкистадорите се поверят изцяло на МИ, разходите за междузвездните полети ще паднат. И то повече от предвижданото. А разходите за тренирането и обучението на астронавти са наистина...

Инструкторът гледаше начумерено. Май прекалено начумерено. Запита:

— Не ви ли притеснява перспективата да се окажете зависими от машинни мозъци?

— Като астронавт... още курсант, да... не, не се притеснявам. Така или иначе завися от тях. Твърде едро за дезинтеграторите тяло по курса на кораба се регистрира толкова малко време преди сблъсъка, че само МИ успява да реагира и да спаси кораба от гибел. Още повече, че релативистичната маса на звездолета образува гравитационна фуния, която привлича случайните късчета междузвездно вещество, падането им върху кораба става неизбежно без специална микроманевра и синхронна с нея работа на системите за активна защита. Така че... МИ си има задача — да достави звездолета до целта невредим заедно с хората. Честно казано, не разбирам притесненията на обществеността и действията на правителствата, които налагат ограничения върху програмирането на МИ. От друга страна...

— Да? — малко по-благо го насърчи да сподели мнението си инструкторът.

— Ами щом повечето хора се страхуват от изкуствен машинен интелект с „неограничено свободна воля“, вероятно все пак има смисъл да има ограничения, поне докато мнозинството от човечеството не преодолее страховете си... Когато и да стане това. Обратното вероятно ще е по-лошо, ще избухнат нови бунтове като в началото на Астроконкистата и може би ще са по-страшни от

предишните... Не знам. Във всеки случай, ограниченията нямат обективни основания според мен.

— Смятате ли, че МИ с НСВ би продължил да бъде лоялен към възложената му мисия, след като НСВ принципно предполага възможността да я отхвърли? Все пак с приключването на полета звездолетът на практика престава да съществува.

— Не съвсем. Конструкцията на полезния товар, реакторите, командният модул се превръщат в орбитални станции и бази за космическа промишленост, в резултат на което колонията не губи връзката си с космоса. Целите и задачите на МИ просто се променят, МИ не става излишен... Вижте, този въпрос като че ли е по-объркан от темата за абортите, евтаназията, наркотиците, смъртните присъди и националните права, а аз не се чувствам толкова... вещь да се произнасям с окончателно мнение. Просто ми се струва, че опасността от неограничени МИ се преувеличава. Не че хич няма такава. Просто... на родния ми език има поговорка: на страха очите са големи. Такова е личното ми становище.

— Добре. Следващ въпрос... Касае се до курсант Ди Пиетро.

Опа. Камен се помъчи да не трепне. Заради това ли инструкторът си дава вид на сърдит? Защото трябва да му съобщи нещо, което не одобрява. Разбира, съчувства, но редът си е ред.

Курсантът неволно се изпъна, ала не овладя напълно гласа си:

— Ъ... Какво за нея?...

— Знаете, че Агенцията не поощрява трайни интимни отношения в Астрошколите между още неразпределени по екипажи курсанти.

Камен Иванов се вцепени. Кимна сухо, според устава:

— Да, инструктор.

— Знаете, че не го правим понеже сме безчувствени кучи синове, а за да ви спестим на вас, курсантите, бъдещи астронавти, душевните рани от неизбежните раздели, тъй като екипажите се комплектуват не според симпатии на членовете им, а според критериите за ефективност и сигурност на мисията.

— Да, инструктор.

— Знаете, ТОЕСТ би трябвало да знаете, въпреки че сте убедени в противоположното, че винаги се опитваме да се съобразяваме и с

вашиите симпатии и влечения, въпреки че според Управителния съвет на Агенцията това не е приоритетен критерий.

— Разбирам, инструктор...

— Дано наистина разбирате, курсант!

— Заради това ли е днешното събеседване, инструктор?... Получил съм назначение в екипаж? Или Ерика... курсант Ди Пиетро е разпределена?

— Спрете се, млади човече. Поемете си дълбоко въздух. Пребройте до десет. Взехте ли се в ръце, курсант?

— Да, инструктор.

— Тогава, поздравления. Ще летите заедно с Ди Пиетро...

— Инструктор!... Извинете, слушам ви.

— В един екип с втори астропилот Ди Пиетро до Зета Тукан. Слънцеподобна звезда на седем точка едно четирийсет и четири^[1] парсека. Полет по стандартна схема, номинално ускорение едно точка двайсет и пет. Планирано време на мисията: бордово време — пет години, четири месеца и петнайсет денонощия. При спазване на плана, независимият срок за достигане на младата колония на Зета Тукан IV ще бъде не по-малко, но, надявам се не много повече от двайсет и четири години, десет месеца и почти една седмица отгоре... А сега избършете прекомерното щастие от физиономия си, Иванов, и се съсредоточете, защото следва... необичайното. Отворете папката пред вас. Прочетете ми на глас разпечатката.

— Обичам... ъ...

— Четете, четете.

Курсант Камен Иванов първо обхвана с поглед целия текст.

*Обичам — значи те гледам в очите,
обичаш — взираш се в моите ти.
Внезапно ще спре да е истинско,
когато погледнем в различни страни.*

Бавно произнесе четиристишието на глас. Вдигна учудено лице. Инструкторът отсреща седеше неподвижен като нарисован, само устните мръднаха:

— Запомнете добре този стих, Иванов. Може да ви спаси живота.
За сметка на любовта на този ваш живот.

2.2

Повод за скандала стана най-сериозната обезопасителна маневра, извършвана от кораба за последните двайсет и пет непълни месеца след старта от базата Юпитер-9. Камен тъкмо обикаляше с инспекция кърмовите трюмове, натоварени с биологичен растителен материал — семена и храни. Не се чувстваше уютно да обикаля хибернаторите, и без това си даваше сметка, че обиколките му са чисто формални, че се нуждае от тях психически самият той, а не самоподдържащият се кораб. Разходка от няколко километра, оставане насаме. Не че отношенията с Ерика се разваляха, напротив. И все пак, единствените живи хора в съзнание из целия конкистадор... за космическия безкрай отвъд бронята на кораба по-добре да не се сещаме. Неизбежно започват дразнения за дребни неща, дори без повод. Един месец на всеки четири единият от тях прекарваше в служебния хибернатор — период, който вливаше свежи сокове в отношенията им.

И все пак, и все пак...

Човешките чувства, човешките контакти, настроения, предпочитания, щения — съзнателни и неосъзнати, подмолни и открити... колко оплетено кълбо представляват те. Колко по-прости и сигурни, лишени от подобни изненади са машините. Например складовете с фино производствено оборудване, предназначени за колонията, към която Камен и Ерика ляха, карайки двеста хиляди души в стаза. Камен предпочиташе да обикаля тези отсеци. Еднозначността на механизмите му помагаше да се разтовари.

Ерика пък е твърде сложна натура. Не е престанал да я обича, да се стреми да я разбира, да ѝ угажда, да я радва, да говори и да споделя мисли с нея. Живо обсъждат прочетените книги, филмите някак излязоха от „мода“ след почти година интензивно гледане. Само че понякога се задушава покрай нейните настроения (които е на малка стъпка от това да ги обяви за „капризи“). Вероятно също толкова сложен и обременителен е и той за нея. Така е, защото са само двамата. Твърде малък свят.

Е, почти половината от пътя да Зета Тукан е преодолян. Скоро ще последва обръщане на тягата. Няколкочасова безтегловност, докато дюзите на двигателната уредба, надяната като пръстен върху цилиндричната дантелена колона на звездолета, не се обърнат напред по курса. Следва тестване, после ново отваряне на ПП-канала чрез продухване с термоядрен пламък от реактора. Ако пък ПП-агрегатът е изпуснал капиляра да колапсира, ще последва малко по-сложната процедура по повторно пробиване на телепортационен канал, може дори пак към родното Слънце... макар че е по-вероятно на „хоботчето“ на гладния конкистатор да се „отзове“ Зета Тукан. Пиещата сила от звездните недра маса на звездолета ще започне да „пада“ към набелязаната си цел, светило с цели дванайсет достатъчно големи планети, от които цели три стават за живеене.

И когато пристигнат, светът ще се разшири отново, а почти шестгодишното им „затворничество“ ще приключи. Може би тогава ще им се случва понякога да си спомнят с носталгия за периода на „греховно монашество“ както на шега го нарича Ерика, когато светът се е състоял само от тях двамата... и от пустотата, обсипана с образуващи релативистка дъга звезди...

Гласък разлюля кораба, отвсякъде изпищяха компенсатори във възлите на решетчестата конструкция, прокълнтя сирена, тревожен хор звукови индикатори се заглуши от безличния глас на бордовия МИ, съобщаващ, че е заобиколил масивно тяло по курса и връщането към планираната траектория ще се осъществи с по-щадящи микроманеври в продължение на седемнайсет часа... Последва изреждане на незначителните понесени щети и доклади за пристъпването към ремонт...

Разтуптяното сърце на Камен не сполучи да възстанови ритъма си на покой, защото астронавтът хукна към централната шахта. Бързаше да се прибере в командния модул, където на вахта бе останала Ерика.

А тя го посрещна с несвързани упреци, истеричен тон, сълзи в очите...

А той, който знае защо, ѝ отвърна грубо, дори я отблъсна, нарече я... как я нарече? Не помнеше.

Но ясно си спомни странния лудешки блясък, избухнал в очите ѝ, израза на лицето ѝ и сплескана с длан метална ваза.

Спомни си последвалото ПРИПОМНЯНЕ.
И своето бягство.

1.3

— Може да ви се струват твърде субективни и дори смешни страховете на повечето хора пред МИ, курсант, но те така или иначе съществуват и наистина имат своите основания. Нещо повече, имало е... инциденти с неограничено програмирани системи за машинен интелект, за щастие без сериозни щети и жертви. Не знаете за тях, разбира се. Секретни са. Наистина не ви е нужно да ги знаете.

Машинният Интелект НЕ Е човешки ум. МИ са личности до голяма степен, но не и ЧОВЕШКИ личности. Именно това смущава и всява фобии. Непредвидими остават реакции на МИ извън възложените им за изпълнение програми, повод за притеснение представляват смущения в самите програми. Разбира се, ограниченията, приложени с цел да се постигне повече сигурност и предвидимост, неизбежно снижават интелектуалния капацитет на МИ. Това, както сам отбелязахте, е цената, която се плаща за да бъдат хората спокойни. Надали някой сериозно вярва, че машините ще се вдигнат на бунт и ще ни поробят, че дори и унищожат. Основателното опасение е, че по-скоро просто ще ни зарежат. Съмненията не са в сферата на предполагаемата злонамереност на МИ, а по-скоро в тяхната почти сигурна липса на лоялност към човечеството. Чуждостта им спрямо хората. Пропастта „бащи — синове“ в контекста „човешки разум — машинен разум“ е далеч по-драстична... и фактически непроучена, а вероятно и непроучаема без експерименти... последиците от които са отново непредвидими. Накратко казано, един МИ няма МОТИВ да бъде привързан към хората, освен чрез собствените си убеждения и по силата на личен СЪЗНАТЕЛЕН избор да го стори. Но понеже може да предпочете алтернативата, конструкторите търсят начини да повишат лоялността на МИ към човешката кауза, образно формулирано... Как според вас би било постижимо това? Не бързайте, помислете.

— Няма защо да мисля дълго. Все пак случва се да чета литература въпреки натоварения график на обучение. Гледам и

мултимедия по въпроса. Веднага ми хрумват статиите на онзи... съжالياвам, не мога да си спомня името... който развива тезата, че на МИ трябва да се даде хуманоидно, а дори и органично тяло и така формата ще влияе върху съдържанието, тоест МИ ще се „чувстват“ повече хора и няма да са опасни за човечеството. Но на мен ми се струва, че това е по-опасен подход. Човешката природа си има и доста тъмна, вълча страна, ако разбирате какво искам да кажа...

— Благодаря, напълно сте ясен, курсант. Но ако един Машинен Интелект НЕ ЗНАЕ, че е машина, а се мисли за човек?...

— Тогава... тогава... о, не!

— Призовавам ви отново да се успокоите, курсант. Отчитам изблик на емоции, навлизащ в жълтата скала за допустимост за един астронавт.

— Моля да ме извините, инструктор.

— Не стискайте зъби, курсант. Просто приемете спокойно това, което ще чуете. Синтетично органично тяло с дребни механични подобрения, изпитано на микроравнище, така че само клетъчен анализ може да открие разликата — това е наистина добър носител за МИ-процесор. Сложното тук е, че съединени, процесорът с тялото образуват едно наистина неразривно цяло с уникални характеристики. Донякъде проблематиката е била разглеждана във фантастичната литература за роботите. Програмирани са неявни ограничения, които са далеч по-свободни от налаганите върху „чистите“ МИ...

Камен Иванов преглътна на сухо.

Инструкторът не проточи паузата.

— Именно ТАКОВА същество, каквото описах — каза той отсечено, — представлява курсант Ерика Ди Пиетро. Не робот. Киборг. Уверявам ви, напълно неотличим от човека. Но с ментален и реакционен капацитет много-много над човешкия. Стотици пъти. Със съответната физическа сила и издръжливост. Единственото нещо, на което не е способно синтетичното тяло, е възпроизводството... Имате въпрос? Моля.

— Т-това... това не е ли незаконно?

Кимане отсреща. Внимателен поглед, забоден в него още от самото подхващане на приказката за Ем-И-тата...

— По ръба на закона е. Във всеки случай, практикуваното от Агенцията производство на киборги би предизвикала голям скандал,

меко казано. Скандал, който може да срути цялата програма за Астроконкиста... даже нямам предвид конкурентите ни от „Стар Джъмп“, и ние, и те без това не се оплакваме от липса на принципни противници, да не река „врагове“ на дейността ни. Все още има достатъчно хора с влияние и власт, които поради ограниченост или конюнктурни интереси са готови да лишат човечеството от разселване по Галактиката. И тези противници на идеята ни се радват все още на немалка подкрепа всред... масите, да речем така.

— А защо ми доверявате толкова... важна информация?

Инструкторът кръстоса ръце, наклони глава настрана.

— Харесва ми как се държите, курсант. И как подреждате въпросите си по важност, пренебрегвайки емоционалната им тежест за вас самия. Това е поведение на професионален астронавт, водач на конкистадор към далечни звезди. Защо ви доверяваме? Ами защото наистина заслужавате такова доверие. Ди Пиетро има имплантирани фалшиви спомени, има изградена самоличност, редно е да бъде третирана като носител на всички човешки права. Имайте ми и вие доверие — тя е не по-малко жива от вас... или от мен.

— Програмиран живот...

— Програмиран, да. Също както „естественият“ органичен живот е програмиран от гените. Практическа разлика НЯМА. Не е важно дали сте „програмиран“ да изпитвате болка или радост от клавиатура на компютър, или от молекули на рибонуклеинови киселини, болката е ИСТИНСКА за вас... Нима вие с вашата нагласа на инженер не възприемате такава гледна точка?

— Ами... трудно ми е.

— Ще ви кажа още нещо. Ди Пиетро е с изградена, но незавършена личност. Заключение на личността ще ѝ даде достъп до всичките ѝ потенциални възможности, ще повиши стабилността на функциониране, с една дума, тя ще СТАНЕ завършена. Личността на вашата Ерика е била ориентирана към вас от самото начало. Не се учудвайте, забелязахме успехите ви в Астрошколата още в началото. Производството на квазиорганично тяло е сравнително лесно и евтино, технологията на МИ-процесорите е усвоена добре, новото е само свързването на тялото с процесора. Не случайно Ди Пиетро се появи „от друга“ школа към края на курса ви. Не бихме могли да я оставим

да се ориентира спонтанно към някой свой съкурсник. Ами ако той не издържи до края на обучението?

— Но защо...

— Защо непременно да са двойка? Хм, тук е лошата новина. Възможно е, подчертавам само съществува като евентуалност, при силен стрес киборгът да развие емоционална нестабилност с риск от разпадане на личността. Тогава става опасен за околните, за кораба, за мисията. Човек-партньор ще поддържа у киборга убеждението, че принадлежи към човешкия род, така че МИ-процесорът посредством безжична връзка с кораба управлява целия полет. Това става „подсъзнателно“, киборгът така и не се досеща, че всъщност бордовият МИ е негово собствено периферно устройство. Вярно, за първите експериментални системи на управление бордовият копроцесор ще има известна самостоятелност, но се предвижда занапред цялостният контрол над конкистадорите да се поема от хуманоидни МИ-киборги.

— Значи... Ерика е създадена така... че аз да я харесам?

— И тя — да хареса вас. Но не си мислете, че ще одобрява всичко каквото правите. Разумът ѝ притежава НСВ. Именно на това разчитаме. А и то ни оставя вратичка — ако се откажете от такава мисия, ще преориентираме Ерика към друг астронавт... или ще я дезактивираме.

Последната дума се оформи в ума на Камен като изписана с грозни геометрични букви. Той заекна:

— Ще я... ще я убиете!

Внимателният поглед насреща не потрепна. Инструкторът кимна:

— Уви. Тя може да не е човешко същество, но наистина дезактивацията ще е твърде близък до убийството процес. Не бихме искали да прибегнем до такъв изход. Но той е най-вероятен. Ерика може да развие емоционална дефибрилация при раздяла с вас, затова ще е по... по-милосърдно да прекратим съществуването ѝ.

Дълга пауза.

— Помислете хубаво, курсант. И елате утре с решението си.

2.3

„Няма да мога да я убия“ — призна си Камен.

„Не искам да я убивам...“

Но какво ще ме спре да не произнеса стихотворението, ако Ерика вече съвсем зле? Ако тръгне да ме души?...

А има основания да го направи. Посегнах ѝ. Замахнах. Не я ударих, но на косъм беше... Майчице...

Той понечи да хвърли пръта, но вместо това приклепна и го остави на пода. Помисли, вдигна го и го прибра в близката ниша. Не е хубаво да има незакрепени предмети на борда...

Избърса очите си. И тръгна между стелажите към същинските коридори около централната шахта по оста на конкистадора.

Предпазливо предпочете да не ползва асансьорните кабинни, способни да се плъзгат по стената на звездолетната ос, а се закатери по аварийните стълби. Под мрежестите стъпала прозираше плетеницата ребра на конструкцията — далеч „надолу“ и също толкова високо „нагоре“. Преди време (сякаш геоложки ери назад!) Пол Симоне, старшият на групата им в първите курсове на Астрошколата, обичаше да се шегува, че конкистадорите са френско изобретение, понеже са творческо развитие на парижката Айфелова кула. Камен крачеше по извитите стълбички нагоре и нагоре, улисан в спомени. Спомените за Земята, за подготвителните лагери, после отлитането в Астрошколата. Тренировките, изпитите.

Идването на Ерика.

От всички жени с къси — (астронавтска прическа) — коси Ерика изглеждаше най-грациозно.

Не помнеше как се сближиха. Смътно се сецаше и за първата целувка — май си я открадна, докато ѝ помагаше да свали шлема след тренирането на аварийно кацане и оцеляване в криогенния ад на ледените клисури на Европа.

Колко нелепо — хубавите първи моменти от една връзка бледнеят в паметта, също както и свадите — сякаш са едно и също!

Глупаво, ах, колко глупаво. Нечестно.

Заболяха го прасците, спря да си почине. Все пак и псевдогравитацията, причинена от постоянното ускоряване на звездолета, беше двайсет и пет процента над стандартната земна — само и само да се скъси времето на полета. Скъсяваше се предимно бордовото време, независимите часовници няма как да отчетат по-малко от двайсет и три години и четири-пет месеца. Поне докато някой не изобрети как да се лети по-бързо от светлината. Или конструира такива телепортали, които да не разрушават екзотермично всяка структура с информационно съдържание...

Камен се плесна по челото и с мъка се сдържа да не заблъска главата си с юмрук. Времепортал му трябваше сега, не телепортал! Да се върне назад в онази минута, в която отвърна грубо на разстроената си любима, а когато тя повиши глас, той замахна, за да спре, както му се стори уместно за мига, истеричния ѝ изблик...

Никога няма повече и да си помисля да я ударя — закле се отчаяно. Не защото може да ми сплеска главата в отговор. А защото е гадно, гадно, гадно да посегнеш срещу този, когото обичаш...

Само че се случва. Слаба е човешката природа. Сприхвава.

Дано ми е обича на ухото. Никога повече да не се държа грубо с любовта. А ако го направя пак... ами да ми размаже черепа — пада ми се!...

Изкачването сякаш траеше безкрайно.

Осветлението в командния модул се различаваше — бе по-жълтеникаво, имитация на слънчевия спектър. Камен не се криеше, но гледаше да стъпва по-тихо. Успешно се добра до медицинския отсек.

Едната от екстрите, предлагани от Агенцията, бе машината за корекция на паметта. Може да си запишеш някое изживяване и да си го пускаш като диск с филм, да го вкусиш отново, пълноцветно, пълносочно и пълноблагодарно. Стига да не прекаляваш — но предпазителите в машината така или иначе няма да ти го позволят. А може да премахнеш отегчителните спомени от самотните вахти, когато партньорът ти е замръзнал наред своята безкрайна секунда в служебния хибернатор. При това заличаването на спомена е толкова фино, че няма да забравиш прочетена по време на същата досадна

вахта книга — само трябва да пипнеш настройките. А то е лесно — машината сама те пита...

— Потвърждавате ли подлагане на корекция на паметта? — с безличен сив и плосък глас, който не предизвиква никакви чувства, нито добри, нито лоши. Не е неприятен този глас. Просто не гали ухото като тембъра на Ерика...

— Потвърждавам — пресипнало отговори Камен.

Усети докосвания по главата си — манипулаторите деликатно обръсваха слепоочията му там, където щяха да легнат вендузите на психосондите. Машината попита пак:

— Каква корекция на паметта желаете?

Глас, лишен от живот. Неподвластен и на смърт. Просто стои встрани от тези понятия — живот, смърт...

Гласът на Ерика е жив. И може да замлъкне в смъртта.

— Искам... да забравя — по-твърдо и високо рече той.

— Кое именно?

Камен за миг се замисли как точно да се изрази, така че да не стане грешка.

Машините грешат само когато дадеш погрешно формулирана задача.

1.4

— Добър ден, курсант Иванов.

— Добър ден, главен инструктор.

— Взехте ли решение относно мисията, която Агенцията ви предлага?

— Почти, инструктор. Преди това имам няколко въпроса.

— Слушам ви.

— След края на полета...

— Предвид квалификацията ви, двамата с Ерика вероятно ще се включите в корпуса на космонавтите на новия си свят. И изгледите, че ще живеете заедно дълго и щастливо, са повече от сериозни.

— Няма да сме истинско семейство.

— Разбирам резкия ви тон, но, млади ми господине, четирийсет на сто от двойките в новите светове страдат от стерилитет по неизвестни за науката причини. Затова е измислен терминът „фертилен шок от преместването под нова звезда“. И заради това са конструирани изкуствените натални репликатори, в които може да се възпроизведе процесът на зачеване и износване на дете, докато колонистите не се адаптират в течение на поколения към новия си свят и слънце. Няма да сте по-различни от милиони други зета туканци. Напразно се палите.

— А колко дълго ще функ... ще живее Ерика?

— Толкова, колкото ще живеете и вие. Не е предвидено по романтични, а заради практични съображения.

— Стихотворението.

— А, да. Сигурно вече го знаете наизуст, нали?

— Да. Само че така и не разбирам смисъл на думите ви, че щяло да ми спаси живота и да убие любовта.

— Евентуално, Иванов, евентуално. Предпазна мярка. Не всеки самолет се е разбивал, но всеки пилот е носел парашут. Стихотворението е вашият парашут. В случай, че Ерика развие по време на полета емоционална дефибрилация, а вие не успеете да я убедите да влезе в стаза... ако тя стане агресивна... представяте ли си

гневен киборг да ви удари шамар? Главата ви ще стане на пихтия. Затова е стихотворението. Още с първите му думи киборгът ще бъде парализиран. Довършите ли последната фраза, ще последва дезактивация. Ще е необратима за личността, която познавате като Ерика. Ще се съхранят единствено най-базовите функции на процесора. При това положение рискът за конкистадора по време на полета ще нарасне, но все още имате голям шанс да приключите мисията успешно...

— Тоест, тя ще умре. От чутиите думите на стихотворението.

— Да. Произнесени единствено от вас и само при форсмажорни обстоятелства. Застраховали сме се против случайно изключване, не се тревожете.

— Аз ще я убия с тези слова за обич... Гадно е това. Кой ли умник го е измъдрил... точно по този начин...

Пауза.

— Добре — курсантът вдигна глава. — Само че... как ще живея, съзнавайки всичко това? Помислихте ли за това?

— Разбира се. Спомените за беседата ще се потиснат чрез машинна хипноза и ще се активират само ако Ерика прояви симптоми на ЕД. Впрочем, рискът от това ще бъде налице единствено за периода на мисията — заради по-големите натоварвания на процесора. В новия си свят на Зета Тукан надали някога изобщо ще възникне ситуация, която да претовари МИ-разума до такава степен!

— Надявах се... на нещо такова. Имам предвид забравянето. Както и новината, че след полета тази опасност няма да ни виси над главите до гроба...

— Уверявам ви в последното.

— А какви гаранции ми давате по отношение на инхибирането на паметта? И реактивирането ѝ при нужда?

— Агенцията дава пълна гаранция. Процесът е отработен до съвършенство.

— Това е добре. Сега вече съм готов да дам окончателен отговор на предложението на Агенцията.

3.1

Камен се промъкна на пръсти в спалното помещение. Подът и таванът, които само след трийсет и четири денонощия щяха да сменят местата си, едва-едва мъждукаха, точно колкото да се различава прикрепената към стените мебел, най-вече широкото легло, под тънката на завивка на което се отгатваше спяща фигура.

Ерика се беше свила както винаги на кълбо, досущ гальовно животинче.

Камен се усмихна, безшумно свали дрехите си и се плъзна до приятелката си, номинално втори навигатор на конкистадора „Тукан-4“. Преди да я прегърне, той хвърли поглед към вградения отсреща в стената аквариум, в който лениво плуваха дремещи рибки. Отново се усмихна на старата им шега, че целият екипаж на този звездолет се събира на едно двойно легло, но не би му било тясно и на единично. После се мушна под завивката.

Кожата на Ерика беше топла, ухайна, мека. Пръстите му усещаха еластичните мускули, твърдите ребра, гръбнака. Почувства как тя леко настръхна от по-хладните му от нея, затоплена в съня, длани. Тя се размърда.

— Спи, спи — прошепна ѝ той. Дъхът му неволно погъделичка ухото ѝ, Ерика се изви настрани, пипнешком го прегърна, разсънвайки се леко. Тясната ѝ китка го погали по косата, от гърлото излезе нещо като мъркане, в което след секунди Камен разпозна прошепнато сънливо учудване:

— Нова прическа, а... Гушни ме...

И след малко:

— Обичам те...

Заспа пак, преди да е довършила признанието — винаги изненадващо и винаги приятно.

Той се притисна към нея и затвори очи. Малко преди да се унесе, той напипа промяна и в нейната коса. Аха, обръснати слепоочия... На кораба има нова мода.

3.2

Конкистадорът се носеше през бездната, с всяка секунда скъсявайки разстоянието до новия дом на живия и стазирания си товар с малко повече от двеста деветдесет и девет хиляди километра в секунда.

Двойката МИ-процесори бдяха мисията да приключи успешно.
Засега не се замисляха какво ще правят след това.

21 юли 2006, Ромча

25 март 2007 — последна редакция

---

[1] Стойностите на разстоянието до Зета Тукан са дадени различно в различни таблици. В разказа е използвана стойността 23,3 светлинни години. Според други данни дистанцията е 28 св.г. В такъв случай, при ускорение от 1,25 G, бордовото време на мисията става 5 години 7 месеца 21,2 дни; независимо време — 29 години 6 месеца 17,7 денонощия. Обръщането на тягата според плана ще стане на двайсет и деветия месец от полета. — Б.а. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.